

Jätkusuutlikkuse aruanne

Aruande koostamise üldine alus

2023. aasta 5. jaanuaril jõustus Euroopa Liidu äriühingute kestlikkusaruandluse direktiiv (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive), mille eesmärk on reguleerida ESG (*Environmental, Social and Governance*) aruandlust ning liikuda jätkusuutlikuma majanduse poole. Aruandlusnõue rakendub järk-järgult ja Coop Pank kontsernil tuleb CSRD-direktiivi kohaselt esitada Euroopa kestlikkusaruandluse standardite (ESRS) alusel koostatud aruanne esimest korda 2026. aastal (2025. aasta kohta). Meie jaoks on oluline olla vastavuses kestlikkusaruandluse direktiiviga ja oleme juba käesoleva jätkusuutlikkuse aruande osaliselt struktureerinud ESRS-i struktuurile ja üldistele nõuetele vastavalt.

Kestlikkusaruanne on koostatud konsolideeritud alusel, konsolideerimise ulatus on sama, mis finantsaruannete puhul.

Juhtimine

Juhtimis- ja järelevalveorganid

Ühingu juhtimise aruandes on esitatud ülevaade Coop Panga juhtimisest (lk 24) ning nõukogu ja juhatuse liikmetest (lk 25-29).

Kestlikkusalane juhtimine

Alates 2017. aastast on Panga suurimateks aktsionärideks Coop Investeeringud OÜ ja Coop Eesti Keskühistu Tarbijate Ühistute liikmesühistud kokku. Panganduse seos kaubandusega määratleb meie ühise missiooni: „Viime elu edasi igas Eestimaa nurgas“. See on iseloomustanud meie tegevust viimased seitse aastat ning määratleb meie jätkusuutlikkuse ühe olulisema fookuse.

Eestimaa rikkus on meie ettevõtlikud inimesed ja puhas loodus. Eestimaise pangana anname hoogu Eesti ettevõtetele ja aitame inimestel viia ellu oma unistusi. Ühte hoides ja väärtustades Eestimaa puhast loodust, viime elu edasi igas Eestimaa nurgas – nii maal kui ka linnas.

Panga missioon viia elu edasi igas Eestimaa nurgas, on olemuslikult kestlik ning ka kestlikkuse teemad eri nurkade alt on Pangas aastaid tähelepanu all olnud.

Oleme toonud jätkusuutliku tegevuse olulisuse nii juhatuse kui ka nõukogu fookusesse, samuti töötab Pangas jätkusuutlikkusele pühendunud täiskohaga töötaja. 2023. aastal koostasime ESG teekaardi, mida uuendame iga-aastaselt ning mille järgi arendame Kontserni jätkusuutlikkust järjepidevalt ja süsteemselt.

Kontsern on oma tegevuses järjest keskkonnateadlikum ja juhindub 2021. aastal kinnitatud rohelise kontori põhimõtetest, mis lähtuvad Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni juhistest. Arvestame ettevõtetele laenu andmisel keskkonnamõjudega (vt ka peatükki „Vastutustundlikud tooted ja teenused“) ja otsime võimalusi panustada ettevõttesse, mis vähendavad negatiivset keskkonnamõju.

Pank liitus juba 2020. aastal Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumiga ja osales vastutustundliku ettevõtluse indeksi uuringus, kus kannab alates 2023. aastast hõbetaseme märgist. Järgmine hindamine toimub 2025. aastal.

2022. aastal osales Pank esimese Eesti pangana maailma ühes juhtivas keskkonnaaruandluse projektis CDP (Carbon Disclosure Project). CDP platvormil avalikustame läbipaistvalt keskkonnaalast informatsiooni. Pank pälvis esimesel aastal reitingu B- ehk keskkonnajuhi taseme, mis määratakse keskkonnamõjude valdkonnas head juhtimist üles näidanud ettevõtetele, 2023. aastal pälvisime reitingu C ehk teadlikkuse taseme ning 2024. aasta reitinguks kujunes D tase. Pank osaleb aktiivselt ka Pangaliidu jätkusuutliku panganduse toimkonnas, aidates seeläbi kaasa pankade tegevuse jätkusuutlikkuse kasvule.

2022. aastal astus Pank ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP FI ehk United Nations Environment Programme Finance Initiative) finantsalgatuse liikmeks ning kinnitas oma pühendumist jätkusuutlikkuse eesmärkide täitmiseks. Allkirjastastasime vastutustundliku panganduse põhimõtted (vt <https://www.cooppank.ee/coop-pank-allkirjastas-uro-vastutustundliku-panganduse-pohimotted>), millega viiakse Panga äristrateegia vastavusse ÜRO säästva arengu ja Pariisi kliimaleppe eesmärkidega ning kasvatatakse positiivset mõju ühiskonnale

ÜRO Keskkonnaprogrammi raames viib Pank läbi laiaulatusliku mõjuanalüüsi, et mõista, kus avaldab Pank märkimisväärset positiivset- ja kus negatiivset mõju ühiskonnale, keskkonnale ja majandusele. Seejärel seatakse kindlad eesmärgid, et suurendada oma positiivset mõju ja vähendada negatiivset mõju. 2023. aastal viisime läbi esmase mõjuanalüüsi ning 2024. aastal tegelesime täpsema mõjuanalüüsiga paralleelselt CSRD kahese olulisuse hindamisega, et kahte protsessi võimalikult palju siduda.

Kontsern lähtub jätkusuutliku arengu juhtimisel ja arendamisel 17 üldtunnustatud säästva arengu eesmärgist (vt <https://sdgs.un.org/goals>, ingl SDG ehk *sustainable development goals*). Pangandussektoris tegutsedes saame otse või kaudselt kaasa aidata järgmistele säästva arengu valdkondadele.

SDG 8 – inimväärne töö ja majanduskasv

SDG 13 – kliimameetmed

SDG 11 – kestlikud linnad ja kogukonnad

SDG 16 – rahu, õiguskaitse ja tugevad institutsioonid

SDG 12 – vastutustundlik tarbimine ja tootmine

Kliimamuutus

Üleminekukava kliimamuutuste leevendamiseks

Me ei ole veel välja töötanud kliimamuutuste leevendamise üleminekukava, kuid me oleme järjepidevalt astunud samme oma negatiivse mõju vähendamiseks ning positiivse suurendamiseks.

2021. aasta augustis kolisime Panga peakontori uude, ökonoomsesse ja väiksema energiakuluga Skyoni ärimajja, mis ehitati ja mida hoitakse töös, lähtudes LEEDi sertifikaadi nõuetest. LEED (ingl *Leadership in Energy and Environmental Design*) on üks maailma tuntumaid keskkonnasäästliku ehituse hindamissüsteeme. 2022. aasta märtsis pälvis Skyoni büroohoone sertifikaadi LEED Platinum, mis on kõige kõrgem näitaja kulla, hõbeda ja klassikalise sertifikaadi vahel.

Kontoris me ei kasuta iga töölaua juures eraldi prügikaste ja me sorteerime jäätmeid liigiti. Kogume kokku pandipakendid, mis viiakse tagastuspunkti ja saadud raha annetame laste teatrikülastuste võimaldamiseks.

Oleme igapäevatoos juurutanud paberivaba dokumendihalduse – sõlmime nii klientide- kui ka koostööpartneritega lepinguid elektrooniliselt ja võimaldame klientidel Pangaga liituda lihtsa veebilahenduse kaudu, mida 2024. aastal kasutas 58,6% meie uutest klientidest (2023: 50,8%). Pank alustas 2024. aasta esimeses pooles pilootprojekti, mille raames juurutasime meie kliendikontorites paberivaba dokumendihaldust. Pilootprojekt on osutunud edukaks ning jätkame ja laiendame projekti samm-sammult.

2022. aastal sõlmisime koostöölepe tehnikaringluse ettevõttega GreenDice, kes tegeleb Panga kasutatud IT-seadmete tehnikaringluse korraldamise ja taaskasutusse suunamisega. GreenDice'i ringlussüsteem aitab kasutatud IT-seadmeid vääridada, leides neile uusi kasutajaid või suunates kasutuskõlbmatud seadmed taaskasutusse toorainena. Seadmete kasutusteenus on kogu nende elukaare ulatuses täielikult jälgitav. Peame väga oluliseks seadmete turvalist ja jälgitavat teekonda ning positiivset sotsiaalset mõju, mida meie kasutatud IT-seadmete ringlusesse saatmine pakub. 2023. aastal suunas GreenDice meie seadmeid (üle antud 18 lauaarvutit ja 18 monitori) nii ühe kooli arvutiklassi kui ka noortekeskuse tarbeks. 2024. aastal andsime seadmeid üle 135 tüki, millest 25 on juba uuele elule suunatud, sealhulgas Naiste Tugi- ja Teabekeskusele.

2024. aastal jätkasime päikeseparkide ja tuulikute rajamise finantseerimist, jõudes aastalõpu seisuga 80,9 MW nimivõimsuseni. Finantseeringud taastuveneergetikasse moodustavad u 5,3% meie äriklientide finantseerimise äriiini portfelli. Jätkuvalt panustame päikese- ja tuuleenergia projektidesse, sh elamute energiatõhusamaks muutmisel. 2023. aastal sõlmis Pank European Energy Efficiency fondiga (EEEE) lepingu 15 miljoni euro kaasamiseks sihtotstarbeliselt energiatõhususe ja taastuveneergetika projektide rahastamiseks. 2024. aastal rahastasime EEEF alt viite projekti.

Mõjude, riskide ja võimaluste juhtimine

2024. aastal viisime Pangas paralleelselt läbi kahese olulisuse hindamise ning UNEP FI mõjuanalüüsi, mille eesmärgiks oli tuvastada olulised mõjud, riskid ja võimalused, UNEP FI mõjuanalüüs keskendus Panga märkimisväärsima positiivse ja negatiivse mõju tuvastamisele. 2025. aastal kinnitavad tulemused ning seosed strateegia ja ärimudeliga avalikustame 2025. aasta aruandes.

Kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemisega seotud poliitika, meetmed ja ressursid ning eesmärgid

Vastavalt kahese olulisuse hindamise tulemustele vaatame üle ning täiendame oma poliitikaid, meetmeid ja seame konkreetseid eesmärgid. Kestlikkuselise juhtimise peatükis (lk 32) on lühidalt selgitatud olemasolevaid poliitikaid.

Mõõdikud ja eesmärgid

Kliimaga seotud mõjude ja riskide juhtimiseks ei ole me veel kasvuhoonegaaside vähendamise osas eesmärgi seadnud, kuid oleme järjepidevalt oma jalajälge mõõtnud ning teinud jõupingutusi jalajälje mõõtmise ja laenuportfelli kliimamõju hindamisega täpsemaks minemisel.

Oleme alates 2021. aastast hinnanud organisatsiooni ja laenuportfelli (rahastatud heitkogused) kaasneva süsiniku jalajälge, võttes aluseks GHG protokoll (,,GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard“). Kontserni laenuportfelli kliimamõju arvutamisel lähtume organisatsiooni Partnership for Carbon Accounting Financial (PCAF) standardist „The Global GHG Accounting & Reporting Standard for the Financial Industry“. PCAF-i standard on ainus sektorispetsiifiline standard, mis võimaldab finantsasutustel hinnata ja avalikustada laenudest ja investeringutest tulenevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

PCAF-i standard on kooskõlas GHG protokoll standardiga ning täiendab standardit GHG Protocol Corporate Value Chain (mõjuala 3) üksikasjalike lisajuhistega iga varaklassi kohta. PCAF-i andmekvaliteedi skoor 1 väljendab täpseima andmekvaliteediga tehtud hinnangut ja skoor 5 kõige madalama andmekvaliteediga tehtud hinnangut. Kontserni 2021. aasta portfelli mõju hindamisel kasutati andmete kättesaadavuse skooridele 4 ja 5 vastavaid meetodikaid. 2022. aasta portfelli mõju hindamisel parendati andmekvaliteedi

skoori ja uueks keskmiseks skooriks kujunes 3,7. 2023. aasta hindamise keskmine skoor oli 3,2 ning 2024. aastal oli andmekvaliteedi skoor 3,1.

1., 2. ja 3. mõjuala koguheidde ning kasvuhoonegaaside koguheidde

Kontserni süsiniku jalajälg oli 2024. aastal kokku 248 855 tonni CO₂ ekvivalenti (2023: 214 023), millest 99,8% (2023: 99,7%) moodustas laenuportfelligi ja liisingitegevusest tulenev mõju ning 0,2% (2023: 0,3%) kontoritegevusega seotud mõju.

Liisingud liigitatakse GHG protokollis alusel mõjuala 3 kategooriasse „liisitud varad“, mistõttu ei kajastu liisingute mõju Kontserni portfelli mõju analüüsis. Liisingute mõju hindamisel lähtuti eelkõige GHG protokollis mõjuala 3 kategooria juhistest, kuid teataval määral ka PCAF-i sõidukilaenude meetodikast. Kuna liisingute mõju on olnud kogu Kontserni heitkogustest märkimisväärne, lisati liisingutest tuleneva portfelli mõju tabelisse võrdluseks teiste varaklassidega. Liisingu osas toetame taaskasutust, valdava osa meie autoliisingu uusmüügist moodustas kasutatud autode liising – 2024. aastal 81% (2023: 74,0%).

Varaklass	t CO ₂ -ekv	Hinnatud % lepingute mahust vastavas varaklassis	PCAF-i andmekvaliteedi skoor
Ärilaenuid	132 894 (98 357)	100,0 (97,4)	4,0 (4,0)
Eluasemelaenuid	41 624 (43 923)	100,0 (99,8)	3,53 (3,75)
Ärikinnisvara	40 603 (40 388)	100,0 (96,8)	3,63 (3,85)
Liising	33 183 (30 619)	100,0 (100,0)	1,69 (1,44)
Välditud heitkogused (taastuvenergia)	73 907 (75 060)	100,0 (100,0)	2,87 (3,0)

Sulgudes on võrdlusaasta 2023 andmed.

Laenuportfell on hinnatud finantskontrolli põhimõttel ning liisingud on hinnatud operatiivse kontrolli põhimõttel. Ärikinnisvara ning eluasemelaenude varaklassid on hinnatud mõjualad 1 ja 2 ning ärilaenude varaklassi puhul mõjualad 1 kuni 3 ning mõjuala 3 puhul vaid ülesvoolu mõjud.

Jätakuvalt on meie suureks väljakutseks parandada laenuportfelli kliimamõju mõõtmisel andmekvaliteedi skoori. Mida kõrgem on andmekvaliteedi skoor, seda täpsemad ja usaldusväärsemad tulemused saame.

Tarbijad ja lõppkasutajad

Meile on oluline, et elutähtsad tooted ja teenused oleksid kõigile kättesaadavad nende kodukohas. Eestimaise pangana toome igapäevased pangateenused inimestele lähemale, et igaühel oleks hea elada just seal, kus talle meeldib. Nii saavad Kontserni kliendid teha sularahatehinguid enam kui 300-s Coopi kaupluses üle Eesti – sularaha saab soovi korral enda kontolt välja võtta või enda kontole kanda oma kodupoe kassas. Hea on tõdeda, et inimesed kasutavad seda teenust üha enam, nagu näitab alljärgnev tabel.

	2024	2023
COOP Sula tehingute arvuline osakaal vs. ATM	39,5%	36,5%
COOP Sula tehingute käibe osakaal vs. ATM	35,4%	31,9%

Samuti on meil klienteendajad 14 pangakontoris 12 Eesti linnas. Selliselt oleme suuruselt teine kontorivõrguga pank Eestis.

Meie kliendisuhted väljaspool Tallinn/Harjumaa piirkonda saab koondada järgmiselt.

	2024	2023
Igapäevapanganduse kliendisuhted	63,0%	62,6%
Eluasemelaenu portfelli	37,8%	37,7%
Ärialaenu portfelli	33,6%	33,3%
Liisingu portfelli	44,1%	42,0%

Anname oma panuse Eesti inimeste rahatarkuse kasvatamisse, näiteks jagame taskuhäälingus „Lihtsalt rahast“ ja ka muudes kanalites eri vanuses inimestele teadmisi, kuidas finantsasjades targemaid valikuid teha. Propageerime pensioniks kogumist ja selle olulisust koos Tuleva pensionifondidega. Osaleme regulaarselt Pangaliidu finantskirjaoskuse töөрühmas ja 2024. aastal panustasime aktiivselt ka finantspettuste vastasesse tegevusse nii Pangaliidu kaudu kui ka iseseisvalt, et aidata kaitsta Eesti elanike vara.

Toodete ja teenuste arendamine kooskõlas vastutustundlikkuse ja jätkusuutlikkuse eesmärkidega on pidev protsess. Kontsern on juba varasemalt otsustanud, et ei paku finantseerimist järgmistele tegevusvaldkondadele:

- hasartmängude ja kihlvedude korraldamine;
- tubakatootmine;
- meelelahutusüritused;
- eksporditegevus sanktsioneeritud riikidesse;
- lennukite, laevade ja raudteevagunite finantseerimine;
- relvatööstus ja -kaubandus, mis ei ole seotud Eesti riigikaitse või NATO-ga;
- erakonnad ja muud poliitilised organisatsioonid.

Meie laenuportfellis ei ole 2024. aasta lõpu seisuga positsioone nimetatud tegevusvaldkondades. Me ei paku krediitteenuseid valdkondades või ettevõtetele, mille tegevus on ebaeetiline, rikub inimõigusi, on seotud korruptsiooniga või millel on suur negatiivne mõju keskkonnale. Kliendid, kelle tegevusega kaasneb keskkonnamõju, on igal konkreetsel juhul kontrollitud, et nad vastaksid oma tegevuses kehtivatele keskkonnahoiu normidele.

2022. aastal käivitasime esimese Coop Pank kontserni rohelise toote – Roheline liising. Rohelise liisingu eesmärk on soodustada kliimasäästlikumate sõidukite kasutamist ja selleks pakume roheliisingule parematel tingimustel intressi võrreldes tavalisiisinguga. Samuti pakume soodsamaid tingimusi kõrgema energiaklassiga vara ostuks.

Pangateenuste hinnastamisel oleme ausad ja läbipaistvad, teenuste turundamisel lähtume vastutustundlikest põhimõtetest. Järgime rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse nõudeid. Klientide tundmiseks küsime neilt põhjalikku teavet ja jälgime nende tegevust, pidades kinni isikuandmete kaitse seaduse nõuetest. Isikuandmete kaitsel lähtume lõimitud andmekaitse printsibist, st kasutame andmekaitset kogu andmetöötluse elutsükli ja kasutame ainult nii palju andmeid, kui on vajalik kvaliteetse pangandusteenuse pakkumiseks.

Äriline käitumine

Äriline käitumine ja ettevõtluskultuur

Peame oma juhtimiskultuuri avatuks ja kaasaegseks, mille aluseks on regulatsioonidest ning rahvusvahelistest standarditest juhendumine (nt inimõigused, tööõigus, võitlemine diskrimineerimise vastu jne). Lähtume oma tegevuses heast ühingujuhtimise tavast, heast pangandustavast ja vastutustundliku laenamise põhimõtetest ning teistest finantsjärelevalve antud juhustest ja kehtivatest õigusaktidest.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine ning rahvusvaheliste sanktsioonide valdkonnad on meie jaoks olulisel kohal ja rakendame vajalikke hooldusmeetmeid.

Samuti jälgime, et meie turundustegevus oleks vastavuses kehtivate normidega. Eetilise käitumise tagamiseks oleme loonud väärkäitumisest teavitamise juhendi, mille abil saavad töötajad teha teavitusi võimalike eetikanormide või seaduste rikkumiste kohta Kontsernis.

Oleme vastu võtnud rikkumistest teavitamise tegevuskorra ja tagame koostöös advokaadibürooga maksimaalse võimaliku kaitse töötajatele, kes soovivad jääda teabe edastamisel anonüümseks. Meie hinnangul loob see parimal võimalikul moel eeldused selleks, et iga töötaja saab mistahes sisejuhtumit puudutavast rikkumisest teada anda, kartmata, et see võiks mõjutada tema töösuhet.

Meie jaoks on loomulik pakkuda töötajatele kaasaegset töökeskkonda, motiveerivat töötasu, paindlikku tööaega, kaugtöö tegemise võimalusi, põnevaid tööalaseid väljakutseid, igakülgeid arenguvõimalusi ning sõbralikku ja ühtehoidvat meeskonnatunnet. Meil on ühtsed väärtused. 2022. aastal hakkasime töötajatele pakkuma lisaks spordikompensatsioonile ka tervisekindlustuse võimalust.